

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5073/2560

พนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์โจทก์ บริษัทจีเอ็มเอ็ม มิวสิค พับลิชชิง อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัดโจทก์ร่วม
นายชัยวัฒน์ นิมสุวรรณจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 69, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 70, ป.วิ.อ. มาตรา 192, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 4, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 6, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 15, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 27, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 28, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 30, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 31, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 75, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 76, ป.อ. มาตรา 33

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ขณะเกิดเหตุเจ้าพนักงานตำรวจเข้าตรวจค้นร้านอาหารของจำเลย จำเลยจะมีได้อยู่ในที่เกิดเหตุ และมีพนักงานในร้านของจำเลยดูแลร้านอาหารที่เกิดเหตุก็ตาม แต่จำเลยในฐานะเจ้าของร้านค้าก็มีหน้าที่ต้องตรวจตราดูแลและควบคุมการดำเนินกิจการของร้านให้เป็นไปโดยเรียบร้อยโดยไม่ผิดกฎหมาย เมื่อปรากฏว่าพนักงานในร้านของจำเลยให้บริการลูกค้าภายในร้านโดยการเปิดเพลงซึ่งเป็นงานดนตรีกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์ร่วมทั้งที่สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิได้ครบกำหนดแล้ว แต่การกระทำดังกล่าวล้วนเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าของจำเลยซึ่งเป็นเจ้าของร้านอาหารโดยแท้ กรณีจึงเชื่อได้ว่าจำเลย รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำดังกล่าวของพนักงานและเป็นการกระทำภายใต้การสั่งการของจำเลย จำเลยจึงเป็นตัวการในการกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นเพื่อการค้าโดยการเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานดนตรีกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (2) ตามคำฟ้องของโจทก์ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยเปิดเพลงของโจทก์ร่วมที่มีผู้ทำซ้ำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ให้สาธารณชนทั่วไปที่ใช้บริการในร้านอาหารของจำเลยได้รับฟังและขับร้องเพลง อันเป็นความผิดฐานเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 70 วรรคสอง ประกอบมาตรา 31 (2) แต่เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า การกระทำของจำเลยเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยการกระทำโดยตรงต่องานอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์ร่วมด้วยการเผยแพร่ต่อสาธารณชนตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (2) ที่กล่าวมาข้างต้น คำบรรยายฟ้องของโจทก์ดังกล่าวจึงเป็นคำฟ้องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นเพื่อการค้าโดยการเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานดนตรีกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (2) จึงไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดดังกล่าวได้ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 26 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 192 วรรคหนึ่งและวรรคสี่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 4, 6, 15, 27, 28, 30, 31, 69, 70, 75 และ 76 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 และให้ริบหน่วยความจำ (ซีพียู) ของกลาง กับให้สั่งจ่ายค่าปรับที่จำเลยชำระตามคำพิพากษาลงโทษละเมิดลิขสิทธิ์กึ่งหนึ่งของค่าปรับให้แก่ผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ จำเลยให้การปฏิเสธ

ระหว่างพิจารณา บริษัทจีเอ็มเอ็ม มิวสิก พับลิชชิง อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งอนุญาต ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษายกฟ้อง โจทก์และโจทก์ร่วมอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติตามที่โจทก์ โจทก์ร่วม และจำเลยไม่ได้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์ว่า เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2554 โจทก์ร่วมรับโอนลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม งานสิ่งบันทึกเสียง และงานโสตทัศนวัสดุเพลง "กรุณาฟังให้จบ" ซึ่งขับร้องโดยแซม จากบริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ตามสำเนาสัญญาโอนสิทธิในลิขสิทธิ์งานดนตรีกรรม สิ่งบันทึกเสียง และโสตทัศนวัสดุ ต่อมาโจทก์ร่วมได้มอบอำนาจให้บริษัทจี-พาเทนท์ จำกัด เป็นผู้ดำเนินคดีแก่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ รวมทั้งให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงได้ และบริษัทจี-พาเทนท์ จำกัด มอบอำนาจช่วงให้นางสาวณิชา รีย์ เป็นผู้ร้องทุกข์ ฟ้องและดำเนินคดีแทน ตามวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามฟ้อง นางสาวณิชา รีย์ผู้รับมอบอำนาจช่วงของโจทก์ร่วมกับร้อยตำรวจตรีอาภร และพวกเดินทางไปที่ร้านอาหารชื่อ "น้องจ๋า" ของจำเลยและยึดซีพียู (คอมพิวเตอร์) 1 เครื่อง ไปจากร้านอาหารของจำเลย และเจ้าพนักงานตำรวจได้ดำเนินคดีแก่จำเลยในข้อหาละเมิดลิขสิทธิ์โดยการทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานดนตรีกรรม งานสิ่งบันทึกเสียง และโสตทัศนวัสดุโดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อแสวงหากำไรในทางการค้า คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์และโจทก์ร่วมว่า จำเลยกระทำความผิดตามคำฟ้องโจทก์หรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์และโจทก์ร่วมมีนางสาวณิชา รีย์และร้อยตำรวจตรีอาภรเป็นพยานเบิกความเป็นขั้นเป็นตอนถึงเหตุการณ์ตั้งแต่ นางสาวณิชา รีย์สืบทราบที่ร้านอาหารของจำเลยมีการเปิดเพลงอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ร่วม จึงได้ให้พนักงานคนหนึ่งของบริษัทโจทก์ร่วมมาใช้บริการที่ร้านอาหารดังกล่าว ซึ่งร้อยตำรวจตรีอาภรได้เบิกความยืนยันว่า ขณะพยานอยู่ที่บริเวณหน้าร้านอาหารที่เกิดเหตุก็ได้ยินเสียงเพลงซึ่งนางสาวณิชา รีย์แจ้งพยานว่าเป็นเพลงของโจทก์ร่วม พยานจึงเข้าไปตรวจค้นภายในร้านและได้ถ่ายรูปร้านอาหารดังกล่าวไว้ดังที่ปรากฏในภาพถ่ายประกอบคดี ซึ่งเมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่าพยานโจทก์และโจทก์ร่วมปากนี้เป็นเจ้าพนักงานตำรวจ การตรวจค้นร้านอาหารที่เกิดเหตุเป็นการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ ไม่ปรากฏว่าพยานโจทก์และโจทก์ร่วมรายนี้รู้จักหรือเคยมีสาเหตุโกรธเคืองอันใดกับจำเลยมาก่อน จึงไม่มีเหตุให้ควรระแวงสงสัยว่าจะเบิกความปรักปรำจำเลย เชื่อว่าพยานเบิกความไปตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จึงมีน้ำหนักควรแก่การรับฟัง นอกจากนี้ เมื่อตรวจดูภาพถ่ายก็แสดงให้เห็นถึงสภาพร้านอาหารที่เกิดเหตุในคืนเกิดเหตุว่ามีผู้คนอยู่ในร้านซึ่งเป็นลูกค้าจำเลย ภาพถ่ายดังกล่าวจึงทำให้คำเบิกความของนางสาวณิชา รีย์พยานโจทก์และโจทก์ร่วมมีน้ำหนักยิ่งขึ้น ทั้งนายเจริญชัยซึ่งเป็นพยานคนกลางไม่มีส่วนได้เสียในคดีนี้ก็เบิกความยืนยันว่า ตรวจพบเพลงตามฟ้องอันเป็นลิขสิทธิ์ในซีพียู (คอมพิวเตอร์) ของกลาง ประกอบกับปรากฏจากทางนำสืบของจำเลยเองที่นำสืบรับเข้ามาว่า จำเลยเคยทำสัญญาขอใช้สิทธิทำซ้ำและเผยแพร่งานดนตรีกรรมต่อสาธารณชนกับนายมงคล ซึ่งเป็นตัวแทนของบริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) โดยจำเลยได้อ้างส่งสำเนาบัตรตัวแทนจำหน่ายลิขสิทธิ์เพลง ขอนำสืบของจำเลยในส่วนนี้ จึงมีน้ำหนักควรแก่การรับฟัง จากพยานหลักฐานเท่าที่โจทก์และโจทก์ร่วมนำสืบมา ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ในคืนเกิดเหตุที่ร้านอาหารของจำเลยมีการเปิดเพลง "กรุณาฟังให้จบ" ซึ่งเป็นงานดนตรีกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์ร่วม แต่อย่างไรก็ตาม ปรากฏจากขอนำสืบของจำเลยว่างานดนตรีกรรมดังกล่าวจำเลยได้รับอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ทำซ้ำจากเจ้าของลิขสิทธิ์โดยชอบแล้ว

ก่อนเกิดเหตุคดีนี้ ดังนั้น แม้จะปรากฏจากทางนำสืบของโจทก์และโจทก์ร่วมว่ามีการตรวจพบเพลงชื่อ "กรุณาฟังให้จบ" ทั้งเนื้อร้องและทำนองในซีพียู (คอมพิวเตอร์) ของกลางก็ตาม การกระทำของจำเลยก็ไม่เป็นความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นเพื่อการค้าโดยการนำเข้าซึ่งงานดนตรีกรรมตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (1) ส่วนความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นเพื่อการค้าโดยการเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานดนตรีกรรมนั้น เห็นว่า แม้ขณะเกิดเหตุเจ้าพนักงานตำรวจเข้าตรวจค้นร้านอาหารของจำเลย จำเลยจะมีได้อยู่ในที่เกิดเหตุและมีพนักงานในร้านของจำเลยดูแลร้านอาหารที่เกิดเหตุก็ตาม แต่จำเลยในฐานะเจ้าของร้านค้าก็มีหน้าที่ต้องตรวจตราดูแลและควบคุมการดำเนินกิจการของร้านให้เป็นไปโดยเรียบร้อยโดยไม่ผิดกฎหมาย เมื่อปรากฏว่าพนักงานในร้านของจำเลยให้บริการลูกค้าภายในร้านโดยการเปิดเพลง "กรุณาฟังให้จบ" ซึ่งเป็นงานดนตรีกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์ร่วมทั้งที่สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิได้ครบกำหนดแล้ว แต่การกระทำดังกล่าวล้วนเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ทางการค้าของจำเลยซึ่งเป็นเจ้าของร้านอาหารโดยแท้ กรณีจึงเชื่อได้ว่าจำเลยรู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิดของพนักงานและเป็นการกระทำภายใต้การสั่งการของจำเลย จำเลยจึงเป็นตัวการในการกระทำความผิด ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นเพื่อการค้าโดยการเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานดนตรีกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (2) แต่อย่างไรก็ตาม ตามคำฟ้องของโจทก์ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยละเมิดลิขสิทธิ์เพลงของโจทก์ร่วมโดยการนำเข้าและดัดแปลงเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์คาราโอเกะลงบรรจุไว้ในหน่วยความจำ (ซีพียู) ของชุดเครื่องคอมพิวเตอร์และได้เปิดเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ให้บรรเลงเพลงต่าง ๆ ของผู้เสียหายที่บันทึกและบรรจุไว้ในหน่วยความจำดังกล่าวเผยแพร่ต่อสาธารณชนที่ใช้บริการรับประทานอาหารและเครื่องดื่มในร้าน นื่องจำคาราโอเกะ ของจำเลย อันเป็นการกระทำเพื่อแสวงหากำไรในทางการค้า โดยจำเลยรู้อยู่แล้วว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายโดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ร่วม อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ซึ่งข้อความในคำฟ้องตอนแรก โจทก์บรรยายฟ้องถึงการละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยการกระทำโดยตรงต่องานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายโดยการนำเข้าหรือดัดแปลง อันเป็นการกระทำตามมาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (1) ซึ่งได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้นว่าการกระทำในส่วนนี้ของจำเลยไม่เป็นความผิด ส่วนข้อความต่อมาในตอนหลังเป็นการบรรยายฟ้องว่า จำเลยได้เปิดเพลงของโจทก์ร่วมที่มีผู้ทำซ้ำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ให้สาธารณชนทั่วไปที่ใช้บริการในร้านอาหารของจำเลยได้รับฟังและขับร้องเพลง อันเป็นความผิดฐานเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่สร้างขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 70 วรรคสอง ประกอบมาตรา 31 (2) แต่เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า การกระทำของจำเลยเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยการกระทำโดยตรงต่องานอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์ร่วมด้วยการเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 27 (2) ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คำบรรยายฟ้องของโจทก์ดังกล่าวจึงเป็นคำฟ้องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นเพื่อการค้าโดยการเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานดนตรีกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (2) จึงไม่อาจพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดดังกล่าวได้ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 26 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 192 วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง
พิพากษายกฟ้องโจทก์และไม่รับของกลาง ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า
ระหว่างประเทศเห็นพ้องด้วยในผล อุทธรณ์ของโจทก์และโจทก์ร่วมฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

สุรางคณา กมลละคร · ปริญา ตีผดุง · รัชพันธ์ ประพุทธนิตินสาร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5073/2560>